

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Fél évre 3 frt — kr.
 Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyilt tér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi
 Könyvnyomda és Papír-
 árugyár részvénytársaság
 Főter 38. szám alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Népeimhez!

A legsúlyosabb, legkegyetlenebb megpróbáltatás ért engem és Házamat.

Hitvesem, trónom ékessége, hű társam, aki életem legnehezebb óráiban vigaszom és támaszom volt, kibem többet vesztettem, mint azt kimondhatnám — nincs többé! Egy rettenetes végzet elragadta őt Tőlem és népeimtől

Egy gyilkos kéz, azon őrző szenedély eszköze, mely a fennálló társadalmi rend megsemmisítését célozza, a nők legnemesbike ellen emelte törét és vak, ezéltalan gyűlölettel átdöfte azon szívet, mely gyűlöletet nem ismert és csak a jóért dobogott.

Azon határtalan fájdalom közepette, mely Engem és Házamat ért, szemben ama hallatlan tettel, mely borzalomba ejti az egész művelt világot, mindenek előtt szeretett népeim hangja az, mely enyhítően hat szívemig. Midőn az isteni végzés előtt, mely oly súlyos és felfoghatatlan esapást mért Reám, alázattal meghajlok, hálát kell adnom a Gondviselésnek azon nagy kincsért, melyet számomra fenntartott: a milliók azon szereteteért és hűségéért, mely a szenedés órájában Engem és Családomat környez.

Közel és távol, fent és alant, ezernyi alakban nyilvánult a gyász és fájdalom az Istenben boldogult Császárné és Királynéért. Megható összhangban cseng minden ajakról a panasz a pótolhatatlan veszteség felett, mint hű viszhangja annak, amit lelkemben érzek.

Amint Én forrón szeretett hitvesem emlékezetét szentül őrzöm holtiglan, ugy népeim hálája és tisztelete maradandó emléket emel Neki minden időkre.

Sajgó szívem mélyéből köszönetet mondok mindenkinek az odaadó részvét ezen újabb zálogáért.

Midőn az ünnepi hangoknak, melyeknek ezen évet kísérni kellett volna, el kell némulniok, a ragaszkodás és hű együttérzés e számtalan tanúságaira való visszaemlékezés azon legbecesebb adomány marad számomra, melyet Nekem népeim nyujthattak.

Fájdalmunk közössége újabb, benső köteléket fűz a trón és a haza közt. Népeim változhatatlan szeretete megerősít kötelességem nemesak azon fokozott érzetében, hogy a Reám bizott küldetésben kitarssak, hanem megerősít egyszersmind a siker reményében.

Esedezem a Mindenhatóhoz, aki oly nehezen sujtott, adjon még erőt, hogy véghez vihessék azt, a mire hivatva vagyok. Imádkozom, áldja meg népeimet és világítsa föl őket, hogy megtalálják a szeretet és egyetértés útját, amelyen viruljanak és boldogokká legyenek.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 16. án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Continental
 Company
 portugál

1898. szeptember 22.
 és tovább
 kereskedé-
 nyházaiként
 s. sz. sz. sz. sz.
 sz. sz. sz. sz.
 sz. sz. sz. sz.
 sz. sz. sz. sz.

ítészet.

ár

den hason-
 itása tekin-

kolai sze-
 vonalzó.
 könyv-

okra elfo-

árban és

mint ilyen.

al lapunk

reskedes.

UNIÓ.

ban

ol, tyuk-

kiadó.

szritsány

liszte-

nlom.

ajánlok.

a pénzt

szárdi-

ettel

Lajos.

A királyné halála.

A múlt hét végén és e hét elején Alsófehér vármegye közönsége az ő Felsege Erzsébet királyné halála feletti őszinte fájdalomának és mely részvétének méltó módon adott kifejezést.

Nagy-Enyeden szombaton a róm. kath. templomban, vasárnap az ev. ref. templomban volt gyász isteni tisztelet, hétfőn pedig a részvét kifejezésére Alsófehér vármegye törvényhatósági bizottsága tartotta meg rendkívüli közgyűlést.

Szombaton reggel a gyászünnepélyeket a róm. kath. iskolában megtartott gyászünnepély és az ezzel kapcsolatos gyász isteni tisztelet nyitotta meg. Deli Ódón, a minoriták nagyenyedi házfőnöke, 1/28 órákor reggel a róm. kath. iskolában méltatta a növendékeknek Erzsébet királyné életét és könnyen megérthető módon ecsetelte azok előtt, ki volt nekünk a nagy királyné és mit veszítettünk mi benne halálával. Ünnepély előtt a növendékek a róm. kath. templomba vonultak és itt végig hallgatták a külön e célból tartott gyász isteni tiszteletet.

A tulajdonképeni requiem d. e. fél 11 órákor kezdődött a róm. kath. templomban. Ez órát megelőzőleg már 10 óra után egyenként gyűltek a különböző hatóságok és testületek teljes tisztviselői karai mely gyászbán a vármegyeházára, honnét pont 1/211 órákor indult meg a díszes gyászmenet Zeyk Dániel főispán vezetésével a templomba. A gyászszerartáson részt vettek Nagy-Enyed összes hatóságai és testületei, a honvédség és csendőrség tisztai karai, Nagy-Enyed város képviselőtestülete és polgársága, a Bethlen-főtanoda és az összes tanintézetek tanári és tanítóttestületei, a leányiskolák róm. kath. növendékei. Talán sohase látott a róm. kath. tágas és díszes templom oly fényes, díszes közönséget, mint amilyen ezen gyászos alkalomból a templomba összegyűlt; a város előkelő polgárságán kívül fényes gyásztöztetben ott volt városunk előkelő hölgyközönségeinek is legnagyobb része.

Elhelyezkedés után kezdetét vette a gyász isteni tisztelet, melyet Deli Ódón házfőnök czelebrált megfelelő segédlettel.

Nagy-Enyed város őszinte részvétének e szomorú napon, nagyrasszonyunk temetése napján, kellő kifejezést adott maga a város is. Már reggel 9 órákor zárva voltak az összes üzletek, elárúsító helyek és a tereken, utcákon semmi nyoma a rendes utcai életnek, forgalomnak. Csak itt-ott lehetett látni egész napon át egy-egy feketébe öltözött alakot, ki sietve lépdelt a néptelen utcákon; a máskor oly élénk utcai gócpontok pedig e napon némán, elhagyatva hirdették a város mély gyászát. Delután, a temetés óráiban, órákon át busan szólottak a harangok, önkénytelenül is oda terelve polgárságunk figyelmét, ahol utolsó útjára kísérik országunk drága halottját, védaugyalat, és amily kihalt, csendes volt a város a nappali órákban, ép oly csendes, néma volt este és az éjjeli órákban is.

Vasárnap d. e. 10 órákor az ev. ref. templomban tartott gyász isteni tisztelet. A hatóságok, testületek — mint előző napon — most is a vármegyeházán gyűl-

tek egybe és innét vonult a menet a ref. templomba. A nagy, tágas templom egészen betelt a gyászoló közönséggel, igen nagy számban gyászoló hölgyközönséggel. A gyász isteni tisztelet pont 10 órákor vette kezdetét. Imá előtt és után a Bethlen-főtanoda ének-kara énekelt alkalmi gyászdalokat. A gyászbeszédet Sziilági Farkas ev. ref. lelkész tartotta, meghatottan, fájdalommal telt hangon adva kifejezést a nagy csapásnak, mely ő Felsegét a királyt és a magyar nemzetet nagyrasszonyok halálával érte. A gyász isteni tisztelet d. e. 11 órákor érte végét.

Hétfőn Alsófehér vármegye törvényhatósági bizottsága tartotta meg rendkívüli közgyűlést. A vármegyeházát és a közgyűlési termet ez alkalomból fekete gyászjelvényekkel látták el. A vármegye bejárata, kapu-alja, a főispáni irodákhoz és a közgyűlési teremhez vezető folyosók feketével voltak beagatva. A közgyűlési teremben a főhelyen Erzsébet királyné gyászfátyollal bevont arcképe függött, a terem falait pedig méternyi széles fekete posztó borította. A közgyűlés kezdetének ideje 10 órára volt ugyan jelezve, de már 9 órára megtelt a vármegyeháza feketébe öltözött megyebizottsági tagokkal. Eljöttek e szomorú alkalomból a bizottsági tagok a vármegye minden részéből. Képviseletet láttuk ott Vizakna városát egy 7 tagú küldöttséggel, Gyula-Fehérvár és Abrudbánya városait, az összes járásokat; Balazsfalva Moldován János nagyprepost és dr. Hosszu László vezetésével küldöttségileg képviseltette magát. A nagyenyedi honvéd tisztikar képviselőiben Szabó István őrnagy vett részt a közgyűlésen.

Rövid ideig tartott állandó választmányi ülés után pont 10 órákor vette kezdetét a közgyűlés. Midőn Zeyk Dániel főispán fekete magyarban a terembe lépett, az már megtelt bizottsági tagokkal, de a külsőben zibongó, élénk gyülekezet most komoran, hallgatagon várta a közgyűlés elnökét, a főispánt. A főispán, meghatott hangon, a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melyet a közgyűlés tagjai állva hallgattak meg:

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés!

Szívem mélyéből meghatva teljesítem tisztem által reám utalt szomorú kötelességemet, midőn a tekintetes törvényhatósági bizottságnak ezen helyről is tudomására hozom Királynéknak ő Felsegének folyó hó 10-én Genfben történt váratlan elhunytát.

Nem szándékozom megkísérteni, tolmácsolni azon kétségbeesett gyász mélységét, mely ezen rémitő csapás nyomán hazánkban keletkezett. A valóban mély és igaz érzelmek kifejezésére gyenge az emberi szó; a szív legbensőbb, legmélyebb érzelmeinek nem képes hangot adni az ajk. Érezzük e gyászos érzelmét mindnyájan; ne keressük a jellemző szavakat, ne zavarjuk a némaságban minden ékesszólásnál fenségesebben szóló nagy nemzeti gyászt gyöngye, elszálló szavakkal, melyek soha sem volnának képesek részvétünket méltó kifejezésre juttatni.

Azon tudatban és meggyőződésben lévén, hogy Alsófehér vármegye hazafias közönsége ki kívánja és

ki fogja venni osztályrészét a nemzeti gyász mélyesége tengeréből és hazafias készséggel fog Király ő Felsege sebzett szívéhez a részvét, a hódolatteljes alattvalói részvét egy vigasztaló csöppjével járulni, tartottam kötelességemnek összehívni a mai szomorú, gyászos rendkívüli közgyűlést. Kérem, szíveskedjenek az állandó választmány javaslatait meghallgatni s azokat határozattá emelni.

A közgyűlés mély figyelemmel, csendesen hallgatta meg a megnyitót. A főispán beszéde után Csató János kir. tanácsos, alispán — szintén fekete magyarban — szólalt fel és terjesztette elő az állandó választmány határozatait a következő beszéd kíséretében:

Méltóságos főispán ur!

Tkts törvényhatósági bizottság!

Magyarország egy szívvé alakult s ezen szívet egészben elfoglalja, betölti a fájdalom és bánat azon nagy csapás következtében, mely hazánkat Erzsébet felséges Királyasszonyunk elhalálozásával érte.

Egy szörny, amilyenek még nincs neve az állatvilágban, törrel szurta át nemzetünk védasszonyának nemes, paratlan jóságú szívet.

Megszűnt élni hazánk védaugyala, emléke azonban áldva élni fog nemzetünk szívében s a történelemben, mint a királynői éretnékné s szívjóságának minta-képe, nekünk azonban fájdalommal telt szívünket ányilalja még azon rémgondolat is, hogy vajjon Felseges Királyunk, kire átruhazzuk a már árván maradt szeretetünket is, képes leendő ezen nagy veszteséget elviselni?

Remeljük és higgyük, hogy erőt ad ahhoz az Isten s azon tudat, hogy birodalmának összes népei őszinte érzéssel osztoznak határtalan fájdalmában.

A mgs főispán ur a végből hívta össze mai napi gyűlésünket, hogy a nagy veszteség feletti fájdalomunknak mimódoni kinyilatkoztatását megállapítsuk.

Az állandó választmányunk bizonyosan már mindnyájunk szívében is megfogamzott következő javaslatát ajánlom tisztelettel elfogadásra:

Határozza el a törvényhatósági közgyűlés, miszerint:

1. Legmélyebb részvéte jeléül jegyzőkönyvileg megörökíti elhunyt védasszonyunk Felseges Erzsébet királynéknak áldott emlékét és törvényhatóságunknak iránta való örök halálját.
2. Törvényhatóságunk mély fájdalmát és hódoló részvétét Királyunk ő felsége előtt részvétiratban tolmácsolja.
3. Erzsébet királyné szobrára 1000 koronát megszavaz.
4. Viseljének a törvényhatósági bizottság tagjai a temetés napjától kezdődőleg 30 napig gyászjelvényt, a vármegyei hivatalhelyiségeken ugyanennyi ideig a gyászlógó kítűve maradjon és használjanak a vármegyei hatóságok kiadványaikon 6 hónapig gyászpecsétet.
5. Jóváhagyó tudomásul veszi a vármegye főispánjának és alispánjának egyetértőleg tett azon intézkedéseit, hogy a vármegyét a temetésen 3 tagu

TÁRCSA.

Róla . . .

Mint valami óriási felhő, egy koporsó árnyéka uszik át az égen és nem látjuk tőle a napot. És ebből a felhőből könyek zápora omlik alá, megtermékenyítve szeretetünk gazdag földjét. Milyen gazdag termése a fájdalomnak és a szomorúságnak! Amint mulnak a napok, — mintha megfordult volna a természet rendje — ahelyett, hogy oszlnék, egyre sűrűbb, nagyobb és sötétebb a gyász Magyarország felett. Fáj minden magyar szív, az egyen kívül, amely immár nem érez semmit, hanem nyugszik dobbanás nélkül harmas koporsójában. Ó már megszenvedett életében. Minden fájdalom, amely valaha halandót gyötört, kijutott neki és kiomlott vére utolsó cseppjével a fájdalom költözött el porlandó teteméből.

Mi egyszerű halandók, közönségesek és különös rendelés nélkül valók, míg élt, csak csodálni tudtuk hallgatag fájdalmát, a kint érezni, amely vérező szívet tépte, csak most tanuljuk. És görnyedve e millió részekre megosztott szenvedés sulya alatt csak most látjuk, mely terheket hordott a királyi lélek egyedül. Mi csak most sejtjük; míg élt, csak a mindenek ura tudhatá, aki a szűzi természet karjaiba ölelte szenvedő koronás leányát, vigaszul adván neki a magányt a lombos erdők mélyén, döngő patakok elhagyatott ösvényein, csendesen riadó hullámok hátán és a havasok ragyogó hómezőinek ösvényein.

Légy áldott Természet, mely nyugalmat adtál zaklatott szívének, légy áldott erdei illatokkal terhes kőszellő, amely a vigasz dalait dudoltad neki, légy áldott

kék hullám, hogy háborgó lelkét elringatád! És légy százszor áldott, kifürkészhetlen bölcsességű gondviselés, amely megsugtad neki, hogy ha vigaszt keres és szeretetet szomjuhozik: a szeretet leggazdagabb forrása itt buzog, hú magyarjai szívében, szívében a kemény erkölcsű, hálás és forró vérű fajnak, amely soha aszszonynak úgy nem hódolt, mint neki; királynét úgy nem imádott, mint őt. Állunk a gyászeset sötétségében megrokknáló térdekkkel, ingatag: miért, hogy nem mi onthatánk érte vértünket, hanem az ő szívének vére ömlött. Hogy meghalt, csak fájdalmát érezzük, valóságát hinni nem tudjuk. Egy csodás érzés, őszön vagy sejtelem él e nép szívében már örök idő óta, hogy halálát annak, akit szívébe zárt, elhinni nem tudja. Porlandó teteme bár elomlik, szeretett alakját magához váltja a csodák híte. Legendák mezebe öltözteti és az elmulásnak át nem engedi. Látomásaiban megjelenik csillagos esték ezüstös homályában, barlangok nyílásában, hegyek szakadékaiban, kutak mélyén, templomok ajtaiban, haldokló betegek ágya fejénél, fenn a mennyboltozat kék kárpitján, vagy elesett szegény bujdosása útján . . .

Am hiába akarjuk letagadni, hogy meghalt, el kell hinnünk. Egy egész világ megdöbbenése és ennen fájdalomunk a szörnyű valóság kétségtelen tanúsága.

És szíveinkben e gyászszaló sírva, fogván egymás kezét, keresve vigasztalást, nem találunk másutt, csak magában a fájdalomban. Mint az elhalt legkedvesebb gyermek csecsebecsét, amiket szeretett, amivel dolgozott, a ruhát, amelyet hordott: úgy előszedgetjük fájdalmas szeretetünk e drága emlékeit, ereklyéit, és sorra vevén őket, elmondjuk történeteiket, felüljük a drága

vonatkozásokat, amelyek hozzá fűztek. Lelkünk bejárja a helyeket, ahol ő is járt és könnyező szemekkel elismételgetjük, amiket ő mondott. Így öleljük szíveinkhez drága emlékezetét és úgy érezzük, hogy itt jár közöttünk és jelenléte jobbakká, igazabbakká tesz bennünket.

Menny: elmondani való van róla! És mind e temérdek emlék emléke és bizonyossága egyuttal irántunk való temérdek szeretetének. Bizonyágot tesznek róla, hogy közöttünk volt ő itthon, hozzánk jött haza és járván messze idegenben is, bennünket keresett. Távoli földeken, idegen arczok ezrei között is megismerte a magyart és eltöltötte szenvedő szívet az édes érzés, melynek hulláma érezzük lelkünkben, mikor a távoli országokban az idegen zürzavarban megcsendesül egy ismerős, otthoni hang, amelynek szárnyai elviszik lelkünket haza, az édes, a drága földre, amelynél lehet szebb, lehet gazdagabb, de a milyen niúcsen több sehol a kerek világon.

Tudja a jó Isten, honnan támad az az érzés, amely elszakíthatlan kötessel fűz bennünket ehhez a helyhez, hogy bár élneek jó módban, fényben a távol idegenben, ha egyszer megfogja a lelkünket, jönni kell, ha roskadva, ha bérán is; mert nincs másutt nyugalom, csak itt.

Őt elérte idegenben a rettenetes halál. A gyászoló nemzet kibontja szárnyait, elszáll koporsója fölé, körülöleli azt és szerető kegyeletének soha ki nem alvó világánál virraszt álma felett.

És fojtott hangon, halkán, hogy ne zavarjuk nyugalomát, beszélünk róla, mindig csak róla. Mert nem lehet azt eléggé elmondani, mink volt ő nekünk, és nem lehet azt eléggé elpanaszolni, hogy mit veszítettünk benne.

küldöttség által megye nevében ság tagjai a gytek és ugy a letéken a megy mint a járási tóttak.

A közgyűlés az gulag elfogadta, jegyzőt hívta fe megszerkesztett. János mely figy fel az általa írt a közgyűlésre me számba vehető fe kép hangzik:

Császári és

Legke

A legmélyel fehér vármegye hetetlen keserv kifejezést azon zsebet királyas elhunytával F Felseged összes hazánkat érte.

Egész valón viseles azon el Felsegedet, a között, választó megpróbáltatás

Ki volt Fels annak mi nem v hogy ki volt Ma legigazabb han szág benne igaz

A női nagys az elhunyt élet

A jóság, gyó ségének hogy k

De így akar marad más hátt

s a gyászos vé hálásan köszön ötlet Felsegedne őrizni áldott e

csak hazánk fe

dékre.

De bár erős lesújtó csapást

fel fogja majd a folyást nem eng vünket betölti s nem fordulunk

adjon Felseged hordozására s

vétben, melylye szoló nemzetel

földnek minden hogy azon legb

kadó közérzés, szívet Felseged

fennállva meg koronájának.

Alattvalói h legnagyobb szer

vánítását a legk a legmélyeb

Császári és

Alsófehérmeg Enyeden 1898.

rendkívüli közg

A feliratok f még a jegyzőkönyv

telesítését várták l lomból egybehívott

mindig hirdetni fog tett e vármegye

és minő méltó mó mából a király és a

tudósítónk a Gy közgyűlésről pótló

Gyulafehérvár s hó 15-én delután

tében közgyűlést. ő Felsege Erzsébe

és részvét méltó meg az összes ké

ben ő Felsege a l és balról néhai R

1899

gyász mélyse- fog Király ö hódolatjeljes pvel járulni, mai szomorú, ziveskedjenek eghallgatni s

küldöttség által képviseltettek, a ravatalra a vármegye nevében diszes koszorút helyeztettek, a bizottság tagjai a gyászcsetről külön jelentéssel értesítették és úgy a központban tartott gyász isteni tiszteleteken a megyei tisztikarral testületileg részt vettek, mint a járási tisztviselőket hasonló eljárásra utasították.

A közgyűlés az előterjesztett indítványokat egyhangulag elfogadta, mire a főispán Gáspár János főjegyzőt hívta fel, hogy az ő Felségéhez intézendő és megszerkesztett részvét-feliratot olvassa fel. Gáspár János mely figyelem és áhítatos esend között olvasta fel az általa írt és szerkesztett remek feliratot, mely a közgyűlésre mely benyomást tett. A valóban remek-számba vehető felirat egész terjedelmében a következőképen hangzik:

Császári és Apostoli királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!

A legmélyebb fájdalomtól lesújtva jött össze Alsófehér vármegye törvényhatósági bizottsága, hogy végzetlen keservének és legbensőbb részvétének adjon kifejezést azon megdöbbentő csapás felett, mely Erzsébet királyasszonyunk ő Felségének oly vezetes elhunytával Felségedet, a Fenséges királyi házat, Felséged összes népeit és köztük első sorban magyar hazánkat érte.

Egész valónkban megdöbbenve állunk a Gondviselés azon elhatározása előtt, mely szerint éppen Felségedet, a legjobbat és legnagyobbat az emberek között, választotta ki arra, hogy a legkeservesebb megpróbáltatások részesévé tgye.

Ki volt Felségednek a már megdicsőült királyné, annak mi nem vagyunk képesek találó kifejezést adni; hogy ki volt Magyar hazánknak, annak Felséged adott legigazabb hangot azon kijelentésével: „Magyarország benne igazi anyját veszítette el.“

A női nagyság egész dicsősége tündöklék felénk az elhunyt élete minden mozzanatából.

A jóság, gyöngédség, erény és szeretet oly teljességének hogy kellett ily gyászos véget érnie!

De így akarta a Mindenek Ura. Nekünk nem marad más hátra, mint megnyugodni szent akaratán s a gyászos végben is — vérző szívvel ugyan — hálásan köszönnünk a Ur különös kegyelmét, hogy ötlet Felségednek és nekünk adá, s örök hálával örízni áldott emléket szíveinkben és adni át, míg csak hazánk fennáll e földön, nemzedékről nemzedékre.

De bár erős a hitünk, hogy aki megengedte ezen lesújtó csapást megérnünk, a vizsgálatás napjait is fel fogja majd deríteni reánk, lehetetlen szabad folyást nem engednünk a mely keservnek, mely szívünket betölti s keservünkben a legbensőbb imával nem fordulunk az Örök Irgalom forrásához, hogy adjon Felségednek erőt az emberfeletti csapás elhordozására s nyújtson vigasztalást azon közrészvétben, melylyel Felséged tenger bánatában a gyászoló nemzettel együtt birodalmának és az egész földnek minden nepe osztozik. Vajha adná az Ég, hogy azon legbensőbb szeretetből és tiszteletből fakadó közérzés, mely a gyász napjaiban népeinek szívét Felségeddel egygye forrasztotta, változatlanul fennállva még hosszú időkig adjon erőt és fényt koronájának.

Alattvalói hódolattal kérve Felségedet, hogy a legnagyobb szeretettel párosult részvétünk eme nyilvánítását a legkegyelmesebben elfogadni méltóztatssék, a legmélyebb alázattal öröklünk

Császári és Apostoli királyi Felségednek gyászoló hű alattvalói
Alsófehérmegye törvényhatósági bizottsága Nagy-Enyeden 1898. évi Szentmihályhava 19-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

A feliratok felolvasásával végét érte a közgyűlés, még a jegyzőkönyv felolvasását hallgatták meg és hitelesítését várták be, és ezzel véget ért a szomorú alkalomból egybehívott közgyűlés, de a vármegye története mindig hirdetni fogja, mily szeretettel, rajongással viseltették e vármegye közönsége Erzsébet királynéja iránt és minő méltó módon vett részt a királynő halála alkalmából a király és a nemzet fájdalmában és részvételében.

Gyulafehérvári
tudósítónk a Gyulafehérvárt megtartott rendkívüli közgyűlésről pótlólag még a következőket írja:

Gyulafehérvár sz. kir. város képviselőtestülete folyó hó 15-én délután 3 órakor szép számu tagok jelenlétében közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya volt ő Felsége Erzsébet királyné halála alkalmából a gyász és részvét méltó kifejezése. Fekete ruhában jelentek meg az összes képviselők a közgyűlési teremben, melyben ő Felsége a király képe mellett jobbról a királyné és balról néhai Rudolf trónörökös gyászfátyollal bevont

képei föggöttek a falon, a megszokott zöld posztó helyett pedig fekete gyászposztó borította a hosszú asztalt.

A megindulástól reszkető hangon nyitotta meg Sárdy Miklós hely. polgármester a közgyűlést, bejelentve az ő Felsége halálával hazánkat ért csapást és azon tett intézkedéseket, melyeket a hír hallatára a külső gyász kifejezése céljából szükségesnek látott; majd gyönyörű beszédben emlékezett meg a ragaszkodásról, melylyel egész nemzetünk osztatlanul csüngött Felséges királynénkon, kinek annyi nemes tetteért oly szomorú végzet jutott. Végül pedig 10 pontból álló javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, melyeknek tartalmát röviden a következőkben vonom össze, s melyeket a közgyűlés egyhangulag határozatereire emelt:

A közgyűlés megdöbbenést, fájdalmat a gyászos eset és határtalan felháborodását fejezte ki a gazteti felett.

Ő Felsége Erzsébet királyné emléket jegyzőkönyvileg megörökíti.

A város közönségének a trón előtt leendő tolmácsolására a vármegye főispánját keri fel.

A temetés napján a templomokban tartandó gyász isteni tiszteleteken részt vesz.

Ugyanakkor az üzletek s mulató helyek zárva tartandók s az összes templomokban leendő 1 órai harangzásért az egyházak megkerestetnek.

A városi tisztviselők s a képv. tagok 30 napig bal-karjukon gyászfátyolt viselnek.

A városi hatóság 6 hónapig gyászpecsétet használ.

A piacon levő lámpák a temetés napján gyászszaal bevonatnak s egész napon át égve hagyatnak.

A felállítandó Erzsébet-szoborra 100 frt szavaztatik meg.

Mely megindulással, állva hallgatták meg a képv. tagok az egész előterjesztést s ezt egész tartalmában helyeslőleg magukéva tették azon hozzáadással, hogy Sárdy Miklós helyettes polgármester emlékbeszéde teljes tartalommal jegyzőkönyvbe vetessék.

Vizakna

városa szintén csütörtökön — e hó 15-én — tartotta meg rendkívüli közgyűlést Szöcs József polgármester elnöklétével. E nemes város részvétnyilatkozata méltán sorakozik a vármegye többi városainak inpozans részvétnyilatkozatahoz. Vizakna a többi városok határozataival egybehangzó határozatokat hozott, a külső gyászban pedig szintén részt vesz ép oly módzatokkal, mint a többi városok.

Tövís

lakossága is lerótta a kegyelet adóját szeretett, felejtetetlen királynénk Erzsébet ő Felsége iránt. Folyó hó 17-én a róm. kath. és ev. ref. egyházakban s ugyszintén az izr. zsinagógában is gyász isteni tisztelet tartott. Hatóságok és iskolák részt vettek a ket első egyház isteni tiszteletén. A róm. kath. templomban Csató plebánus, az ev. ref. templomban Gruzda ref. lelkész s az izr. templomban Schwartz tartották a beszédet. Mindenki meghatva könnyezett a nagy halott felett.

A gyász isteni tiszteletek után a gyászoló közönség s iskolák növendékei az állami iskola helyiségébe vonultak, hol az állami iskola tartotta a gyászünnepélyt. Az iskola udvarán volt felállítva a fekete posztóval bevont s virágokkal körülvett emelvény, mely felett Felséges asszonyunk arcképe s Magyarország címere gyászfátyollal betakarva fügtek. Az alkalmi gyászbeszédet Fábán Károly áll. tanító tartotta.

Középületeinken lengenek a gyászlombokok.

Vegyes hírek.

— **Katonáink gyásza.** Erzsébet királyasszonyunk gyászos elhunytja alkalmából katonai gyász istentisztelet tartott e hó 20-án d. e. 10 órakor a róm. kath. templomban. A gyász-istentiszteleten Deli Ödön házfőnök pontifikált kellő segédlettel. A gyász-istentiszteleten a helyi honvédszázalaj tisztikara és a legénység is részt vett.

— **Ő Felsége a királyné lelki üdvéért** a helybeli lutheránus templomban f. hó 25-én d. e. 10 órakor gyász isteni tisztelet tartatik, melyre a hatóságokat, hivatalokat és a n. e. közönséget ez uton is tisztelettel meghívja a helybeli luth. egyházközség.

— **Esküvő.** Jakab Károly tekintélyes iparos polgártársunk, ipartestületi elnök kedves leányát e hó 20-án vezette anyakönyvvezető és oltár elé Bacza község iskolájának tanítója Benedek Antal. Az anyakönyvvezetői tisztelet Kovács Gyula polgármester végezte, az egyházi kötést pedig Szilágyi Farkas ev. ref. lelkész teljesítette. Az esküvő: szertartást az örömapa házában fényes lakoma követte. Sok szerencsét az új páruak.

— **Hirdetmény.** Sz. 14597/898. Alsófehér vármegye alispánjától. Közhírré teszem, miszerint

Alsófehér vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzéke az 1899. évre a bejött adóhivatali adatok alapján összeállítván, folyó szeptember hó 24-től számítva 8 napra közszemlére lesz a vármegye levéltári helyiségében kitéve, mely idő alatt azt ugyanott a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti s netaláni felszólalását október hó 3-án d. e. 10 órakor az alispáni kis gyűlesteremben kezdi meg tanácskozásait, mely határidőben a felszólamlások felett határozni fog. Figyelmeztetem továbbá mindazokat, kik az 1886. évi XXI. t. cz. 26. §-ában körülírt kedvezményt igénybe ohaítják venni, miszerint jogosultságukat az igazolóválasztmány fent tudatott üléseig irásban vagy az ülés előtt szóval igazolni kötelesek. Nagy-Enyeden, 1898. szeptember hó 20-án. Csató János kir. tanácsos, alispán.

— **R. Kovács Laura,** a budapesti híres reczitornó vasárnap — e hó 25-én — tartja meg már hirdetett, de a nemzeti gyász folytán elhalasztott előadását a Bethlen-kollégium dísztermében. Az előadás délután 4 órakor veszi kezdetét; a műsort a nemzeti mely gyászt kifejező prólog kezdi meg, azután Madách Imre, Szász Gerő, Felszeghy Dezső, Heine, Coppée műveiből több kiváló rész. Az előadás dísz-előadás lesz és a tiszta jövedelem részben az Erzsébet-szobor alapja javára lesz fordítva. Ez érdekes előadásra felhívjuk közönségünk figyelmét.

† **André Cablat.** A nyolcvanas évek közepén két fiatal francia mérnök jött Verespatakára, vármegyénk ezen dus aranytermő vidékére. Az egyik egy francia milliomos bankárnak a fia, a másik ennek teljhatalmazott igazgatója, mérnöke. A milliomos bankár, Georges Arnaud, Verespatakon az újabb technikai vívmányok alkalmazásával kezdte az aranyat kutatni és míg ő a vállalatot a tőkét adta, a másik, André Cablat, mint szakavatott mérnök vezette a munkálatokat. A két fiatal ember sympatikus, előzékeny modorával, finom francia műveltségével nem sokára megnyerte a verespataki és vidéki társadalom teljes rokonszenvét. A vállalat prosperált és a két világot látott francia teljesen jól találta magát nálunk, úgy, hogy megtanulták nyelvünket, részt vettek a bányavidék társadalmának minden mozgalmában együtt vigadtak, együtt busultak bányász polgártársainkkal és részt vettek azok összes örömeiben, bánatában; ha évenként pár hónapra hazájukba távoztak is, örömmel tértek vissza és második otthonot találtak verespataki polgártársaink tűzhelyénél. Sőt Georges Arnaud, a milliomos bankár, míg Verespatakon az aranyat kereste, szívét vesztette el, elesente azt a verespataki szép leányok egyik legszebbike. A párisi elite fiatalág ezen egyik elsőrangú képviselője nőül vette egyik verespataki polgártársunk szép és kedves leányát, és havesaink egyik szép virágszála most Párisban a Boulevard Hausmann egyik négyemeletes, diszes palotájában él és onnét küldi üdvözlétet bércezs hazájába. De Arnaud házassága hosszú időkre elszakította őt társától, André Cablat-tól; a fiatal ferj nejevel a világot utazta be, Párisban telepedett meg és most csak ritkábban látogatta meg aranytelepét Verespatakon. Egyedül maradt Verespatakon Cablat; fájt neki hűséges társának eltávozása és noha a verespatakiak mindent megtettek, hogy őt magányában szórakoztassák, az egyedül maradt francia fiatal ember már nem találta magát Verespatakon oly otthonosan, mint azelőtt, szíve vonzotta őt tarse utazásába, és a folyó év tavaszán tényleg végleg el is hagyta Verespatakot és Franciaországba távozott. Tudomány-szomja azonban, úgy látszik, ott sem hagyta őt pihenni, Párisból is távozott, Amerikában ohaított tehetségének tért szerezni és julius első napjaiban Amerikába való átkelésre a „La Bourgogne“ hajóra szállt. A többi ismeretes, E hajó elsüllyedt és a tengerben lelte halálát a fiatal, előkelő francia. Bár maradt volna Verespatakon és talált volna új otthonra ott nálunk, bérceznk között. Georges Arnaud — volt főnöke, jó barátja, osztályos társa — volt társának, igazgatójának gyászos elhunytáról Verespatakaról a következő magyar gyászjelentést adta ki:

Alólírott a Cablat család és a maga nevében is fájdalommal tudatja, hogy Cablat András, ki alattírott-nak 10 évig kiváló szakértő és teljesen megbízható bányamérnöke volt, s ki ez idő alatt szerenységevel, kifogástalan becsületességével többeknek barátságát szerzte meg, 35 éves korában, az Amerika és Európa közötti Océánon a „La Bourgogne“ postahajón az ismert katasztrófa áldozata lett. A jó fiut, az igaz barátot, a faradhatlan magántisztviselőt a tenger hullámai e. év jul. 4-én takarták örök sirjukba. Lelki üdvéért az engesztelő szent mise, melyre barátok és ismerősök tisztelettel meghívotnak, a verespataki róm. kath. templomban f. hó 16-án (pénteken) fél 8 órakor fog megtartatni. Arnaud György.
Nyugodjék csendesen.

— **Maros-Ujvár gyöngye** címén Grün József vármegyei tisztviselő egy csinos, fülhemászó zenéjű keringőt szerzett. A csinos kiállítású és széki gróf Teleki Ádám né zeykfalvi Zeyk Ágnes bárónénak ajánlott zenemű kapható szerzőnél. Ára 2 korona.

— **A kolozsmonostori gazdasági tanintézet** teli félévére a beiratkozások október 1—8-ig történ-

nek. Felvételi feltételek: 13 éves kor, 6 gimnáziumi osztály, 6 reálisiskolai osztály, polgári iskolai osztály végzése (a polgári iskolai bizonyítvány általános jó eredményt kell tanúsítson). A kik érettségi bizonyítványt tudnak bizonyítani, miniszteri engedéllyel azonnal a II-ik tanévre vehetők fel. Nagykorú férfiak, avagy főiskolák tanulói vendég hallgatók gyanánt vehetők fel és oklevelet is kaphatnak az előirt feltételek mellett. A beíratásra személyesen kell megjelenni; a ki ebben akadályozva van, az igazgatóságához címzett levelben kell kérje a felvételt. Az iskolai bizonyítványon kívül felvételkor bemutatandó a keresztlevél és az újraoltási bizonyítvány. Október 8-án túl 20-ig az igazgatóság-hoz címzett folyamodással történhetik a felvétel; ezen időn túl október 31-ig a földművelésügyi miniszter irhöz kell fölvetelért folyamodni. Beiratkozáskor befizetendő egy félévre: tandíj 10 ft, biztosíték 5 ft, olvasóteremdíj 2 ft, segélyegylet javára 50 kr, vegyműhely használatáért 3 ft. A vendég hallgatók a szabályzatban előirt látogatási díjat fizetik. Bármely kérdésre készséggel ad felvilágosítást a tanintézet igazgatósága.

— **Az első szénsv-furás Erdélyben.** Mátfürdő mellett levő szénsvágaz értékesítésére alakult részvénytársaság a „Siculia”, fáradságos hosszú munka után hatalmas furást létesített a fürdő fölött levő területen. A szénsvágaz, mely eddig csak az ivó- és fürdővizekben és egyes mélyedésekben jelentkezett buborékok alakjában, most egy 150 méternyi mélységet meghaladó és vascsővezetettel beült artézi furásból tör felszínre, pompás tüneményt nyújtva, amint 10—15 méternyi magasságra löki fel a fehéren habzó vizugarat és sísteregve, bugva, sipolva nyomul ki a csővezet nyílásán. A mély furást Breiha strassburgi furómester saját szerkezettű berendezésével, és a gyémánt-furó rendszerrel végezte, melynél az apró fekete gyémánt szemek az egész közetet, úgy szólván kiörlik, és az iszapot víznomással mossák ki a furlyukból. A furás eredményét az igazgatóság több tagja és dr. Nuriésán József állami kémikus két napon át észlelték s mint lapunknak írják, a sűrítőgyárnak berendezése és üzembe hozatala iránt a teendők mielőbb megteendők, hogy a természetnek áldásos adománya, a természetes szénsvágaz, értékesíthető legyen. Ez lesz a má-

sodik, természetes szénsvát sűrítőgyár hazánkban. Az első gyár a br. Apor-féle bálványosi sűrítőgyár, tudvaleg a Büdös barlangból nyeri a szénsvágazt.

— **Öt óra alatt kicserélt hid.** Egyik londoni külváros lakói a minapában rendkívül érdekes hídépítés tanúi lehettek: öt óra alatt kicseréltek egy vasuti hidat, mely egy utca fölött vezetett keresztül s az új hidon közvetlenül a munka befejezése után a nagy angol északi vasut express-vonatai a szokott sebességgel robogtak át. A technikusok feladata éppen abban állt hogy a régi hidat, melynek vasból épült pályatestre két pilléren nyugodott, pillér nélküli hiddal cseréljék ki, de úgy, hogy sem a vasut forgalmát, sem pedig a közúti forgalmat a hid alatt meg ne zavartassék. Ezt a feladatot az angol mérnökök fényesen oldották meg. Az előkészületek persze hosszabb időbe kerültek. Először is a régi hid mindkét végén, merőlegesen a pályatestre és az utcahossz irányában, hatalmas faállványokat építettek. Ezek az állványokon mindkét felől, körülbelül a pályatest magasságában, miniatűr-vasutak voltak építve, melyekre emelő csigák segítségével egész sor apró, de szilárd szerkezetű gördülő kocsit húztak fel. Ezután megkezdődött az új, láncszerkezetű acél-híd bekapcsolása, amely két végével a gördülő kocsikon nyugodott olyformán, hogy pályaszintje pontosan a régi hid magasságával egy vonalba jutott. Délután három órakor fogtak hozzá a régi hid eltávolításához, úgy, hogy a vasból készült pályatest egyes darabjait, melyek egyenkint tíz tonna súlyuk voltak, hatalmas gözdaruk segítségével egyszerűen a magasba emelték. Mikor aztán ez a hid el volt távolítva, a gördülő kocsikon nyugvó új hidra hatalmas köteleket erősítettek és azt csigák segítségével mozgásba hozták. Fél óra alatt az új szerkezet teljesen behelyezkedett a vasut szintjébe és már nyolcz órakor az első vonat az új hidon roboghatott keresztül. — Természetes, hogy még maradt hátra nemely befejező munka. Első sorban el kell távolítani a régi hid kőből épült pilléreit s aztán az új hid mindkét oldalán az út-járatokat kell helyreállítani. De a főmunka elkészült s a hidat a forgalom minden megzavarása nélkül kicserélték. Egyebiránt Angolországban nem ez az első eset, hogy a hidak kicserélését ily módon végezték. Néhány év előtt egy kisebb vasuti hidat két óra alatt cseréltek ki, sőt a keleti vasut vonalán egy nagyobb folyón átvezető hidat

szintén rövid néhány óra leforgása alatt pótolták új hiddal. A főfeladat az ilyen munkánál az, hogy a fa-állványokat és a rajtuk gördülő vasutakat oly erős szerkezettel építsék meg, hogy azok az új hid roppant terhe alatt, mikor az mozgásba jó, össze ne roppanjának.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A lefolyt heti vetőmagforgalom ismét csak azon félésegekre szorított, melyek az őszi szükségletre kerestetnek, nevezetesen: téli búkköny, homokbúkköny, téli borsó, Szent-János-rozs és bibor-herére. Franciaországi jelentések szerint a legutóbbi hetek forró hófoka igen ártott a vörös lóhere hozamának és Oroszországból érkező tudósítások ugyancsak kis termést említenek és mindennek daczára csekély érdeklődés nyilvánul az alacsony árak mellett ajánlott amerikai lóhere iránt. Magyar lóhereből eddigelé csak néhány kisebb tétel érkezett a piacra; az eddig elkészített áru sokkal is kevesebb, semhogy szó lehetne tetemesebb üzletről.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALÁN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Selyem-damaszt

75 krtól 14 ft 65 krig méterenkint, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 ft 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig posta fordultával** küldenek: **HENNEBERG G. selyemgyárai** (es. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** Magyar levelezés. Svájcba kétféle levelellyel ragasztandó. (5)

Könyvnyomda.

Könyvkötészet.

A NAGYENYEDI

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

könyvnyomdaja rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalattal versenyezni úgy a munkák olcsó árai, mint azok izléses kiállításai tekintetében.

A főtérén levő üzleti irodájában iskolás gyermekek részére mindennemű **iskolai szerek**, papír, tinta, tintatartók, tollak, tollnyelek, írónok, palatáblák, palavesszők, vonalzók, **rajzeszközök**, festékek, esetek, rajztáblák, rajztömbök, törlogummik, szivacsok, **könyvtáskák** stb. stb. kiegyben és jutányos árak mellett szerezhetők be.

Megrendelések bárhol megjelenő **könyvekre, hírlapokra és folyóiratokra** elfogadtnak s pontosan teljesítetnek.

Elvállal mindennemű **könyvkötői** munkát is, s ezokat gyorsan, olcsó árban és pontos kivitelben szállítja.

—

A „Közérdek”

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, **hirdetések közlésére kiválóan alkalmas.**

Aki tehát olcsón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.

Megrendelések elfogadtnak az üzleti irodában: Főtér 38. sz. a.
(Leányiskola épülete.)

Nyomatványraktár.

Írószer-kereskedés.

Előfizetési felté

belyben hához bordva va
postán küldve:
Egész évre
Fél évre
Negyedévre

Hirdetések díj

□ centiméterenként 3 kr
dők és gyárosok külön árke
ben részesülnek

Bélyegdíj 30 kraj

Nyit tér sora 2

Me

A gázhét elm
királyunk példája
kában, a közjóért v
melyre oly nagy sz
dobb hazába köll
gyen világító utat
legjobb erőinkhez

A politika mind
dalmas megrázkód
kopogtat ajtainkon.
sajnos, még mindig
talmai nem adnak
mindig nem lehet
kek magába szállás
terjedésére mutat
szünetre indította a
Lábhöz eresztett f
készen, hogy újra f
lölettel. Szeretjük
végre mégis enyhít
fogja ilézni a józ
méljük ezt, de ba

A magyar politik
kell lennie a legros
rodalmi gyűlés mu
litani. A kérdés tel
röl mi a teendő, m
Mindig csak arr
az alkotmány értel
zási jogának telj
tetlen lesz a kie
teljes szabadságo
biztosítj Magyarors
rint, ahogy érdeke
gazdasági közösség
vagy pedig alkalm
megoldást.

Ezzel az egyedül
jogi caprice á

Jókai

Koszorus költőnk
megható bucsúzó
gikus sorsu királ
pen hangzik:
„Eszménye volt
mint szépség; de k
dolorosa.

A szenvedő assz
áll az istenséghez
enyhíti, néman túrt
zájára, népeire, sz
a vihar ellen, n
végzet elől.

Épen oly fatális
Hányszor kértem
hogy drága életet
meretlen erdökerül
ben járt, vagy a
egyedül az ember
gekben állt lesbet
megvárta a medvét
mosolyogva mindig

— Csak addig
akarja; ha a gon
delmez a sűrűsége
medvéktől pedig n
A királyné szil
volt. Nem tudta,
emberektől, sem a
Mikor Madeira
épülve hazatért, b